

Tîm Ymgysylltu CEM yr M4
**M4 (Magwyr i Gas-bach) –
Mesurau Gwella'r Coridor**
Adroddiad Cryno
Arddangosfeydd Galw Heibio

11-

Drafft 1 | Ebrill 2011

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

ARUP

Cynnwys

	Tudalen	
1	Cyflwyniad	1
1.1	Pwy ddaeth i'r Arddangosfeydd galw heibio?	1
1.2	Pam wnaeth Llywodraeth Cynulliad Cymru eu cynnal?	1
1.3	Sut clywodd pobl am yr arddangosfeydd?	1
1.4	Beth oedd barn cyfranogwyr am yr arddangosfeydd galw heibio?	1
1.5	Barnau cyfranogwyr yn llawn	2
1.6	Barnau cyfranogwyr yn gryno	2
1.7	Barnau cyfranogwyr am y problemau:	2
1.8	Nodau	4
1.9	Ble alla' i gael mwy o wybodaeth a beth sy'n digwydd nesaf?	5

1 Cyflwyniad

Yn gyntaf, mae Llywodraeth Cynulliad Cymru am ddiolch i bawb a ddaeth i'r arddangosfeydd galw heibio i gael mwy o wybodaeth am Raglen Mesurau Gwella Coridor yr M4: Magwyr i Gas-bach. Mae'r amser a dreuliodd cyfranogwyr yn ystyried y deunydd a gyflwynwyd, ac yn rhoi adborth, wedi darparu degau o dudalennau o farnau a sylwadau defnyddiol, a bydd y rhain yn bwydo i'r cynlluniau ar gyfer y rhaglen yng nghanam nesaf ei datblygiad.

1.1 Pwy ddaeth i'r Arddangosfeydd galw heibio?

Daeth bron i 90 o bobl i'r arddangosfeydd, ac o'r rheiny daeth oddeutu hanner i'r arddangosfa ym Magwyr; daeth pobl eraill i'r arddangosfeydd yng Nghanol Dinas Casnewydd, Llyswyry a Dyffryn. Ar gyfartaledd, treuliodd pobl 45 munud yn darllen, yn siarad â'r tîm a phobl eraill, ac yn ysgrifennu'u sylwadau.

1.2 Pam wnaeth Llywodraeth Cynulliad Cymru eu cynnal?

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn ymgysylltu â phobl sy'n byw ac yn gweithio ar hyd y rhan hon o'r M4, er mwyn clywed yr hyn a welant fel y prif broblemau ar y coridor trafnidiaeth hwn, ac i glywed beth mae pobl yn credu y dylai Llywodraeth Cynulliad Cymru fod yn ceisio'i gyflawni.

Mae'r sylwadau a dderbyniwyd yn yr arddangosfeydd yn cael eu hastudio nawr er mwyn helpu sicrhau bod unrhyw atebion posibl, neu fesurau, sy'n cael eu cynnig gan Lywodraeth Cynulliad Cymru o fewn cwmpas y rhaglen, yn mynd i'r afael cyn belled ag y bo modd â'r problemau cysylltiedig â theithio y mae pobl yn eu hwynebu ar goridor yr M4: Cas-bach i Fagwyr, ac yn helpu cyflawni'r nodau a osodwyd.

1.3 Sut clywodd pobl am yr arddangosfeydd?

Anfonwyd gwahoddiadau at gynrychiolwyr etholedig lleol ac at grwpiau cymdeithasol, busnes ac amgylcheddol y cred Llywodraeth Cynulliad Cymru y gall fod ganddynt ddiddordeb mewn materion yn gysylltiedig â theithio rhwng Magwyr a Chas-bach. Hefyd, cafodd posteri eu harddangos mewn llyfrgelloedd lleol, canolfannau cymunedol, Campws Prifysgol Casnewydd a mannau cyhoeddus eraill. Hysbysebwyd y digwyddiadau ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru ac ar dudalennau busnes gwefan Cyngor Sir Casnewydd. Anfonwyd datganiadau i'r wasg i'r cyfryngau lleol.

1.4 Beth oedd barn cyfranogwyr am yr arddangosfeydd galw heibio?

Dywedodd 9 o bob 10 o bobl a fynychodd yr arddangosfeydd eu bod hi'n hawdd iddynt roi eu barnau. Nododd rhai sylwadau nad oedd yr arddangosfeydd wedi'u hysbysebu'n ddigon eang - byddai mwy o gyhoeddusrwydd wedi galluogi mwy o bobl i roi eu barnau.

Dywedodd dwy ran o dair o'r cyfranogwyr bod digon o ddeunydd wedi'i gyflwyno yn yr arddangosfeydd. Nododd traean o'r cyfranogwyr y byddent wedi hoffi gweld mwy o wybodaeth. O'r rhain, dywedodd nifer o bobl y byddent wedi hoffi cael mwy o wybodaeth a thystiolaeth dechnegol; dywedodd pobl eraill y byddent wedi hoffi rhoi sylwadau ar atebion posibl. Dywedodd un unigolyn: "roedd mwy nag yr oeddwn i wedi'i ddisgwyl".

Dywedodd pawb a gynigiodd sylwadau fod y deunydd a gyflwynwyd yn eithaf hawdd neu'n hawdd iawn ei ddeall.

1.5 Barnau cyfranogwyr yn llawn

Mae trawsgrifiad llawn o'r holl sylwadau a wnaed yn yr arddangosfeydd galw heibio ar gael i'w lawrlwytho o:

<http://wales.gov.uk/topics/transport/roads/schemes/ewsouth/m4mctcip/?skip=1&lang=cy>

Mae adroddiadau o ddigwyddiadau eraill a drefnwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru er mwyn agor y ddeialog ynglŷn â materion yn ymwneud â theithio yn ardal Coridor yr M4: Magwyr i Gas-bach, ar gael ar y wefan hon hefyd. Felly hefyd y rhestr lawn o nodau, problemau a chyrrnodau y gofynnwyd am farnau amdanynt.

1.6 Barnau cyfranogwyr yn gryno

Mae'r sylwadau a dderbyniwyd yn awgrymu bod Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi nodi'r problemau mwyaf sylweddol yn ymwneud â thraffig ar Goridor yr M4: Cas-bach i Fagwyr.

Mynegodd lleiafrif bach o gyfranogwyr y farn fod y problemau a nodwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru yn rhy gyffredinol, ac nid yw pob un ohonynt yn unigryw i'r rhan hon o goridor yr M4. Yn hytrach, awgrymwyd eu bod yn problemau sy'n gyffredin i'r rhan fwyaf o goridoriau trafnidiaeth o amgylch dinasoedd y DU.

Rhoddodd cyfranogwyr ddisgrifiadau manwl o sawl problem leol benodol. Codwyd nifer o'r problemau penodol hyn dro ar ôl tro, e.e. problemau gyda Chyffordd 23A; problemau gyda Chyffordd 28; mae twneli Brynglas yn dagfa draffig; nid yw cynllunio (o fathau gwahanol) gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'r awdurdodau lleol yn ddigon cydgysylltiedig; nid oes digon o fuddsoddi mewn trafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio.

1.7 Barnau cyfranogwyr am y problemau:

O'r 14 o problemau a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, mae'r rheiny a ddenodd y nifer fwyaf o sylwadau ac ymatebion yn mynegi cytundeb yn ymwneud ag:

- anawsterau o ran cynnal llifoedd traffig digonol ar yr M4 ar adegau o darfu dros dro,
- mae dyluniad yr M4 yn arwain at dagfeydd rheolaidd ar adegau prysur,

- bydd y ddwy broblem hon (uchod) yn gwaethygu yn y dyfodol,
- nid yw nod LICC i greu porth gwell i mewn i Gymru yn cael ei fodloni ar hyn o bryd gan goridor yr M4.

Gan gytuno hefyd â'r broblem a fynegwyd yn gyffredinol, ond gyda niferoedd llai o ymatebion, nododd cyfranogwyr eu pryder ynghylch:

- problemau'n ymwneud â llygredd ac allyriadau nwyon tŷ gwydr, yn deillio o draffig yn symud yn araf a thagfeydd ar yr M4; a
- gwaith cynnal a chadw mawr hanfodol dros y pump – ddeg mlynedd nesaf yn arwain at gyfyngiadau ar lonydd ac ar gyflymder yn ychwanegu at broblemau tagfeydd

Roedd ymateb llai clir gan gyfranogwyr ynglŷn ag a yw risg gynyddol o darfu yn sgil digwyddiadau tywydd eithafol ar y coridor yn broblem. Dywedodd oddeutu hanner y rhai a gynigiodd sylwadau nad oeddent wedi cael unrhyw broblemau'n cael eu hachosi gan lifogydd ar yr M4, ac awgrymwyd ganddynt nad yw hon yn broblem sylweddol o gymharu ag achosion eraill tarfu, a dywedont "Mae pob system ffordd a rheilffordd mewn perygl o ddiodeff tarfu yn sgil digwyddiadau tywydd eithafol. Nid yw hon yn broblem sy'n benodol i'r M4".

Roedd eich barnau ar p'un a yw sŵn yn broblem ddifrifol yn amrywio, a nodwyd o leiaf ddau beth sy'n achosi sŵn problemus; traffig y draffordd, a gwaith cynnal a chadw a gwella yn ystod y nos. Dywedodd llawer o bobl nad oeddent wedi cael unrhyw broblemau yn deillio o sŵn traffig ar yr M4.

1.7.1 Problemau ychwanegol a ddisgrifiwyd gan gyfranogwyr

- Mae ardaloedd ac amserau penodol sy'n creu problemau, ac mae effaith ganlyniadol o dagfeydd ar y draffordd sy'n arwain at broblemau ar ffyrdd lleol e.e. "twneli Brynglas yw'r dagfa, nid y traffyrdd sy'n arwain at y twneli ac oddi wrthynt"; "Mae'r tagfeydd wrth Gyffordd 28 yn broblem - mae'n effeithio ar lifoedd traffig yr M4 ac SDR".
- Mae'r dewisiadau amgen ar Fysiau a Threnau ar y rhan hon o'r M4 yn annigonol ac yn ddrud
- Mae defnydd cymysg o'r draffordd gan draffig lleol a thraffig hirdeithiog yn broblem, e.e. "Mae'r M4 yn cael ei ddefnyddio i gymudo ar draws tref"; "Mae'r M4 yng Nghasnewydd yn ffordd gyfleus ar draws y dref ac mae'n denu traffig ychwanegol sy'n gwneud y tarfu dros dro ar y draffordd gyfan hyd yn oed yn waeth".
- Mae traffig trwodd sy'n defnyddio ffyrdd lleol yn broblem, yn enwedig ar amserau pan fo tagfeydd a / neu darfu dros dro ar yr M4.
- Roedd awgrymiadau fod y ddwy broblem olaf hon yn gysylltiedig â "seilwaith annigonol yng Nghasnewydd" neu "dim dewis amgen i'r M4".
- Yn ychwanegol at dagfeydd ar yr M4, roedd diffyg dewisiadau amgen effeithiol, gan gynnwys dulliau eraill o deithio ac effaith Tollau croesi dros

Bont Hafren yn gysylltiedig â rhwystro dyheadau am borth gwell i mewn i Gymru.

1.7.2 Barnau cyfranogwyr ar y Cyrchnodau sydd i'w cyflawni

O'r 12 o Cyrchnodau a nodwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, roedd y rhan fwyaf o sylwadau'r cyfranogwyr, yn mynegi cefnogaeth gyffredinol, yn ymwneud â:

- gwneud y defnydd gorau o'r M4 bresennol a'r rhwydwaith ffyrdd lleol,
- hyrwyddo defnydd mwy effeithiol o ddewisiadau amgen i'r M4, gan gynnwys rhannau eraill o'r rhwydwaith trafnidiaeth a dulliau eraill o deithio ar gyfer siwrneiau lleol o amgylch Casnewydd
- ei gwneud hi'n gyflymach ac yn haws teithio o'r dwyrain i'r gorllewin yn Ne Cymru
- cynyddu lefel y dewis ar gyfer siwrneiau, ar y coridor: Magwyr i Gas-bach, a
- gwneud amserau teithio ar y coridor yn fwy dibynadwy
- roedd cefnogaeth gyffredinol i'r cyrchnodau i leihau lefelau allyriadau nwyon tyn gwydr fesul siwrnai, a lleihau llygredd

1.7.3 Cyrchnodau Ychwanegol a ddisgrifiwyd gan gyfranogwyr

- Gwella rheolaeth traffig, yn enwedig yn dilyn digwyddiadau. Awgrymodd nifer o bobl y dylid ceisio sicrhau rheolaeth draffig ddi-dor yn integreiddio'r draffordd a'r rhwydwaith teithio ehangach, ac y byddai hyn yn arwain at fesurau fel “gwell arwyddion yn nodi problemau cyn mynd ar y draffordd fel y gellid dewis llwybr amgen”.
- Annog pobl yn gadarnhaol i ddefnyddio dulliau teithio heblaw am eu car
- Newid agweddau ac ymddygiad fel ein bod yn gwneud dewisiadau teithio mwy cynaliadwy yn gynyddol. Roedd eich awgrymiadau'n cynnwys: “cynyddu ymwybyddiaeth o ddewisiadau amgen i'r car, neu ddewis peidio â gwneud siwrneiau unigol”; “mwy o fuddsoddi mewn trafnidiaeth gyhoeddus”; “gwneud mwy o ddefnydd o gynhwysedd ar reilffyrdd” ac “argyhoeddi pobl i ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus”.
- Datblygu cynllun trafnidiaeth ar gyfer coridor yr M4: Cas-bach i Fagwyr, sy'n rhan o gynllun lleol a chynllun cenedlaethol unedig.

1.8 Nodau

Ar ôl gofyn i gyfranogwyr am eu barnau ar y problemau a'r nodau sydd i'w cyflawni, gofynnwyd iddynt ystyried y darlun mwy, drwy roi eu sylwadau ar y Nodau Cymdeithasol, Economaidd ac Amgylcheddol a nodwyd ar gyfer Rhaglen Mesurau Gwella Coridor yr M4.

Er y mynegwyd cytundeb cyffredinol â phob un o'r tair nod, y nodau'n ymwneud â deilliannau amgylcheddol ac economaidd a ddenodd y nifer fwyaf o ymatebion. Roedd nifer o bobl yn anghytuno neu eisiau addasu'r nod amgylcheddol – am resymau gwahanol iawn. Roedd sylwadau'n amrywio o “Peidiwch â'i wneud – adeiladwch M4 Newydd yn lle hynny”, i “Pam na wnewch chi fynd ati i wneud yr amgylchedd yn well?”.

I rai, eu blaenoriaeth uchaf oedd annog ffyniant economaidd ar draws De Ddwyrain Cymru drwy gyflawni rhwydwaith trafnidiaeth mwy effeithlon. Mewn ymateb i'r nod hwn, awgrymodd rhai eraill fod “ffyrdd eraill o fuddsoddi i gefnogi ac annog ffyniant yng Nghasnewydd”.

Roedd llawer o ymatebion i'r gwahoddiad i awgrymu Nodau ar gyfer y tymor hwy - 2020 a thu hwnt. Awgrymodd llawer o bobl gyfeiriad penodol ar gyfer polisi: “Gwella'r M4 gymaint â phosibl”; roedd llawer ohonynt yn wir yn awgrymiadau am atebion posibl “adeiladu ar gyfer y dyfodol” e.e. “cyswllt rheilffordd cyflym: Llundain i Abertawe”; “adeiladu ffordd newydd ar ben y morglawdd (meddwl y tu allan i'r bocsi!)”; “gwasanaeth rheilffordd ysgafn rhwng Cyffordd Twnnel Hafren - Maes Awyr Caerdydd”; ac mae rhai o'r nodau hyn y tu hwnt i gwmpas pwerau uniongyrchol Llywodraeth Cynulliad Cymru, e.e. “gwella allyriadau CO2 o geir”.

1.8.1 Pa negeseuon ychwanegol wnaeth cyfranogwyr eu hanfon at Lywodraeth Cynulliad Cymru ynglŷn â Rhaglen Mesurau Gwella Coridor yr M4?

Ymatebodd llawer o gyfranogwyr i gwestiynau ynglŷn â'r problemau yr oeddent wedi'u cael, neu i gyrnodau, trwy gynnig atebion penodol i broblemau. Fe wnaeth llawer ddefnyddio'r adran sylwadau terfynol hefyd i gynnig nifer o atebion, neu'n fwy cyffredin, yr ateb yr oeddent yn ei ffafrio. At ei gilydd, awgrymwyd ystod eang iawn o atebion gan gyfranogwyr yn yr arddangosfeydd. Bydd y rhain yn cael eu hystyried yn ystod cyfnod nesaf y gwaith, ac ni chânt eu disgrifio ymhellach yma.

Dynododd nifer o gyfranogwyr gwir ymdeimlad o frys ynghylch dod o hyd i atebion i'r problemau roeddent yn eu cael.

Dywedodd nifer o bobl eu bod yn gobeithio ac yn disgwyl y byddai Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gwrandao ar y barnau a gasglwyd yn yr arddangosfeydd, a dangosont eu diddordeb mewn cynnig sylwadau pellach ar atebion posibl, neu fesurau, pan gaiff y rhain eu cyflwyno.

1.9 Ble alla' i gael mwy o wybodaeth a beth sy'n digwydd nesaf?

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gobeithio'n wir y bydd cyfranogwyr yn yr arddangosfeydd yn parhau i helpu llunio'r prosiect hwn, ac maent yn annog pobl newydd i wneud hynny hefyd. Bydd y wefan yn cael ei diweddarau'n rheolaidd gyda newyddion am gyfleoedd ymgysylltu ynglŷn â CEM yr M4 a datblygiadau.

Diolch yn fawr i bawb a gymerodd ran ac a fynegodd eu barn.